

#7 UČIŤ SA BYŤ OTCOM, 1. ČASŤ

Program METANOIA, 8. časť, úvaha na triworkshop po 16. lekcii

www.inky.sk

verzia 7. 9. 2019

... alebo o prvej povinnosti na našej ceste k zbožšteniu sa.

BOŽIE SLOVO:

(Lk 6,32-36 SSV)

Čítanie zo sv. evanjelia podľa Lukáša: *Ak milujete tých, ktorí vás milujú, akúže máte zásluhu? Ved' aj hriešnici milujú tých, čo ich milujú.* ³³ *Ak robíte dobre tým, čo vám dobre robia, akúže máte zásluhu? Ved' to isté robia aj hriešnici.* ³⁴ *A ak požičiavate tým, od ktorých to dúfate dostať naspäť, akúže máte zásluhu? Ved' aj hriešnici požičiavajú hriešnikom, aby dostali naspäť to isté.* ³⁵ *Ale milujte svojich nepriateľov, dobre robte, požičiavajte a nič za to nečakajte! Tak bude vaša odmena veľká a budete synmi Najvyššieho, lebo on je dobrý aj k nevďačným a zlým.* ³⁶ *Buďte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec! Počuli sme Božie slovo!*

ÚVAHA:

(na doplnenie www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 483)

Boh nás, ľudí, stvoril, aby si z nás vychoval synov, „schopných podieľať sa na Jeho živote v Trojici, na radosť troch tvoriacich osôb tejto svätej jednoty“ (Claude Tresmontant). Teraz, pretvorených novým zmýšľaním, oslobodených od svojho *ega*, nastal čas začať sa učiť byť synmi (dcérami) Boha.

Čo presne to znamená? Ako naznačuje Tresmontant, byť synom znamená stať sa takým, ako je otec. Hovorí: „Predstavme si riaditeľa závodu, ktorý chce zo svojho syna vychovať niekoho, ako je on sám. Chce, aby sa mu syn, ktorého má rád, vo všetkom podbal, aby sa stal tvorcom, aby pocítil božskú radosť tvoriť a aby si tak nejakou zaslúžil postavenie, ktoré mu pripadne. Ak to tak môžem povedať, Boh stál pred podobným metafyzickým problémom.“ Tak to vysvetľuje aj Ježiš Kristus, keď sám o sebe hovorí, čo znamená byť synom: „Syn nemôže nič robiť sám od seba, len to, čo vidí robiť Otca. Čo robí Otec, to robí podobne aj Syn“ (Jn 5,19).

Táto podobnosť je dôležitá! Boh Otec nás totiž chce urobiť svojimi synmi (a dcérami) svojimi dedičmi a Kristovými dedičmi, bohmi v Bohu nielen „akože“, nejakou formálne, „na papieri“ – ale skutočne. Domysleli ste si niekedy, čo presne to v praxi znamená? Písmo vraví a Katechizmus po ňom opakuje a rozvíja 2 000-ročnú vieru Cirkvi: „Celé Kristovo bohatstvo „je určené každému človekovi a pre každého je dobrom““ (KKC 519). A môžeme doplniť z bohatej zásoby výrokov cirkevných otcov, napríklad: „Všetko, čo má Boh – okrem identity bytia – prijíma ten, kto je milosťou zbožšťovaný“ (sv. Maxim Vyznávač).

- Znamená to, že spasený človek sa napríklad stáva večným ako Boh? Písmo vraví, že hej: „Kto verí v Syna, má večný život“ (Jn 3,36). Neporušené telá mnohých svätých sú pre nás akoby viditeľným znamením toho, že ich „majitelia“ už žijú večnosť s Bohom v Nebi..
- Znamená to, že človeku patrí aj oná Božia Sláva, na ktorú človek nemôže ani pohliadnúť, aby nezomrel? Písmo vraví, že áno: „Slávu, ktoré si dal mne, ja som dal im, aby boli jedno, ako sme my jedno“ (Jn 17,22), modlí sa Ježiš za nás k Otcovi.
- A čo Božia vševedúcnosť? Aj o nej Pavol hovorí: „potom budem poznať tak, ako som aj ja poznaný“ (1 Kor 13,12). Dar poznania, prorokovania, ... všetky tieto dary Ducha sú tiež už tu, na zemi, prvotinou a znamením toho, že sme pozvaní mať účasť aj na tejto Božej vlastnosti!
- A čo... všemohúcnosť? Je človek v Nebi, spasený človek, svätý, aj... všemohúcim ako Boh? Písmo vraví, že hej. Vážne! Počúvajte, čo hovorí: „Noci už nebude a nebudú potrebovať svetlo lampy ani svetlo slnka, lebo im bude žiariť Pán, Boh, a budú kraľovať na veky vekov“ (Zjv 22,5). Nielen prizerať sa na Božie kraľovanie (ako nejaký panovníkov dvor), ale skutočne kraľovať! Dokonca ani nie tak nejakou „nanečisto“, že by potom (hovorím to po ľudsky) Boh ešte schvaľoval či zamietal ich vládne činy. Budú kraľovať. S Kristom (2Tim 2,12). Teda skutočne, úplne a reálne – tak, ako vládne sám Kristus. A tak, ako sám Kristus, budú oni súdiť svet (1Kor 6,2n). Nie prizerať sa na súdne rozhodnutia Krista. Nielen Mu radiť. Súdiť. Skutočne a s plnou mocou. Tak, ako to Cirkev verí od samého počiatku: „Mám byť Kristovým spoludedičom, stať sa Božím synom, a tak samým Bohom“ (sv. Gregor Naziánsky). Prvotinou a znamením tejto účasti sú znamenia a zázraky, ktoré sa už tu, na zemi, dejú rukami Ježišových nasledovníkov, alebo sa dejú prostredníctvom svätých, ktorí nás už predišli do Neba a už na Božej všemohúcnosti majú skutočnú a plnú účasť.

Ak je to ale tak – potom vlastne existuje dokonalá „zameniteľnosť“ Boha a svätých v tom zmysle, že skutky Boha sa stávajú skutkami svätých a skutky svätých sú skutkami Boha. Moc Boha sa stáva mocou svätých a moc svätých je mocou Boha. Víťazstvo Boha je víťazstvom svätým (Zjv 3,21) a svätí víťazia Božím víťazstvom. Presne ako hovorí Vyznávač: okrem identity bytia všetko ostatné je jedno. Stali sme sa nie bohmi vedľa Boha, ale Bohom v Bohu, tým Bohom, skrze jednotu, účasť na ňom. Preto môže napríklad Panna Mária pri zjaveniach Božie víťazstvo nazvať svojim (a naopak) – a konať s Božou Mocou, na ktorej má účasť, tak, akoby sama bola Bohom, pretože je Bohom, je zbožštená v Bohu, je s Ním Jeden. A to platí nielen o nej, ale o každom svätom čiže spasenom človekovi v Nebi.

Odtiaľ potom veľmi pádny, logický a bezpodmienečný dôvod na požiadavku úplnej podobnosti s Bohom, úplnej svätosti. Pretože:

Tak, ako šofér nezverí auto niekomu, kto nie je rovnako šoférom ako on; tak ako povestný atómový

čierny kufrik prezident USA nezverí malému dieťaťu, ale len dospelému a zodpovednému človeku (ako on); ako by mohol Boh zveriť slobodne svoju všemohúcnosť do rúk niekoho, kto nie je ako On? Hovorím to teraz znova „po ľudsky“, ale rozumieme tomu, že?

A potom druhá vec: „Je Kristus rozdelený?“ (1 Kor 1,13), pýta sa Pavol. Nie je. Ak by sme ale neboli ako On – ale boli by sme s Ním spojení a boli tak Ním a disponovali všetkou jeho Mocou – potom by v Bohu nastala schizofrénia a rozpoltenie, pretože by sme chceli niečo, čo On nechce, súdili by sme inak ako On súdi... a preto nič podobné ani možné nie je!

Ak teda chceme do Neba, byť zbožštení v Bohu, jedno s Bohom, mať účasť na všetkom tom, čím Je Boh, na Jeho večnosti, vševedúcnosti, blaženosti, všemohúcnosti... potom musíme byť najprv s Bohom úplne zladení, úplne ako On, úplne prepodobní Bohu. Ako hovorí sv. Klement Alexandrijský v jedinej tretej vete: „Človek sa stáva Bohom, pretože miluje všetko to, čo miluje Boh.“

Čo teda musíme urobiť?

Naučiť sa byť Bohom. Najprv v malom.

To je zmysel podobenstva O talentoch. Pán najprv postaví sluhov na svoje miesto a nechá ich v malom robiť presne to isté, čo robí on vo veľkom: obchodovať. A potom, po skončení tejto lekcie, im hovorí: „Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojdí do radosť svojho pána“ (Mt 25,21). Toto je aj naša cesta do Neba – cesta, na ktorú nás predchádzajúce zmeny myslenia a postojov z minulých katechézií pripravovali!

ÚLOHA:

Spoločne uvažujte: Čo to znamená: *Naučiť sa „byť Bohom v malom?“* Pouvažujte o tom, pohovárajte sa o tom medzi sebou. Nabudúce potom môžeme porovnať svoje typy a odpovede s ďalšou katechézkou, v ktorej túto dnešnú tému uzatvoríme.